Základní škola a mateřská škola Žandov,
okres Česká Lípa, příspěvková organizace
Kostelní 200, 471 07 Žandov

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

školní rok 2026/2027

podatelna@zszandov.cz

WWW.ZSZANDOV.CZ

1. INFORMACE O ŠKOLE

Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Žandov, příspěvková organizace, je prvostupňová škola s pěti postupnými ročníky. Škola je situována v centru města, kousek od náměstí. Kromě místních, navštěvují školu žáci i ze Starého Šachova, Malého Šachova, Velké Bukoviny, Malé Bukoviny, Karlovky, Valteřic, Heřmanic, Verneřic, Horní Police, Jezvé, Radče, pro tyto žáky je škola dobře dopravně dostupná. Stravování ve škole probíhá v budově jídelny mateřské školy, která je součástí organizace. Ve škole je k dispozici kuchyňka, venkovní výukový altán a prostorné zahradní ohniště s venkovními zahradními lavicemi.

Mezi rizikové prostředí ve škole patří chodby, schodiště, toalety, šatny a zahrada. Zmírnění rizikovosti u těchto prostředí se pokoušíme zajistit důslednými dohledy pedagogických pracovníků a přesně stanovenými pravidly pro žáky školy. Žáci jsou vedeni k důslednému dodržování školního řádu, klima školy sledují všichni pedagogové a třídní učitelé.

Každoročně škola organizuje různé akce, např. plavecký kurz pro žáky druhých a třetích tříd, dopravní výchovu pro čtvrtou třídu, sportovní soutěže, školní jarmark, školní akademii, setkávání s rodiči, pravidelné třídnické hodiny, tematické společné projektové dny, cílené třídní workshopy na stmelování kolektivu.

Celkem školu navštěvuje 95 žáků (údaj k 1. 9. 2026). Do školy byli úspěšně začleněni i žáci jiné národnosti a žáci s řízenou inkluzí. Letošní školní rok zaměstnává škola také 4 pedagogické asistentky, které pomáhají učitelům a žákům v první, druhé, čtvrté a páté třídě, školní družině a žákům se sníženými školními výsledky. Na škole fungují dvě oddělení školní družiny. V rámci školní družiny mají žáci možnost účastnit se tematických aktivit, kulturních a sportovních akcí.

Škola nabízí zájmové útvary ve formě inovativního vzdělávání. Cílem je osobnostní a sociální rozvoj našich žáků a jejich podpora v rozvoji znalostí a dovedností s využitím inovativních forem výuky a vzdělávání prostřednictvím netradičních vzdělávacích metod a strategií, které vedou žáka k rozvoji kreativity, talentu a samostatnosti. Aktivity cílí i na snižování předčasných odchodů ze vzdělávání.

Škola úzce spolupracuje s místní knihovnou, s místní základní uměleckou školou, a tak žáci základní školy v době po skončení školního vyučování mají možnost navštěvovat nabízenou zájmovou činnost prakticky každý den v týdnu.

Školní preventivní program

Školní preventivní program (dále jen ŠPP) je zaměřen především na zdravý životní styl a prevenci rizikového chování – záškoláctví, šikana, kyberšikana, agrese, kriminalita, delikvence, xenofobie, rasismus, antisemitismus, netholismus („virtuální drogy – závislost na sledování TV či počítače, internetu apod.), gambling, podléhání módním trendům. Dále je zaměřen na témata duševního zdraví žáků, rozpoznání a zajištění včasné intervence a doporučení jednotlivých kroků, hlavně v případech sebevražednosti, týrání a zneužívání dětí, v případech domácího násilí a poruch příjmu potravy (bulimie, anorexie).

Školní metodik prevence snaží se rozvíjet sociální dovednosti žáků, práci v kolektivu stejně i různě starých žáků, odpovědnost za jejich chování a z toho vyplývající následky. Učitelé posilují komunikační dovednosti žáků při řešení konfliktů, za krizových a stresových situací. Respektuje potřeby jedince (žáka i učitele).

INFORMACE O PREVENTIVNÍM TÝMU

Výchovný poradce:

Mgr. Roman Mazůrek – tel. 487 827 682

Konzultační hodiny pro žáky i rodiče dle telefonické dohody.

Školní metodička prevence rizikového chování:

Mgr. Johana Římánková – tel. 487 827 682

Konzultační hodiny pro žáky i rodiče dle telefonické dohody.

Školní speciální pedagožka:

Mgr. Radka Jihlavcová – tel. 487 827 682

Konzultační hodiny pro žáky i rodiče dle telefonické dohody.

Ředitel školy:

Mgr. Roman Mazůrek – tel. 487 827 682

Třídní učitelé:

Mgr. Miroslava Skalická – 1. třída

Bc. Marcela Hysková – 2. třída

Mgr. Radka Jihlavcová – 3. třída

Mgr. Petra Joslová – 4. třída

Mgr. Johana Římánková – 5. třída

2. INFORMAČNÍ ZDROJE

Vnější informační zdroje:

Dětský psycholog:
Mgr. Marta Jirková, Purkyňova 1849, 470 01 Česká Lípa, tel. 603 176 471
PhDr. Veronika Kaletusová, tel. 487 954 130, psychologickaambulancecl@gmail.com
Mgr. Adéla Krejčová, tel. 720 416 017, krejcova@kalipacentrum.cz
Dětský a školní psycholog:
PhDr. Mgr. Radana Doležálková, tel. 606 820 201, Elišky Krásnohorské 34, 405 02 Děčín 2
PhDr. Miroslav Hudec, e-mail: MHudec@seznam.cz, tel. tel. 731 974 177
Pedagogicko-psychologická poradna: PPP, Havlíčkova 443, Česká Lípa, tel. 487 521 673, www.pppcl.cz, poradna@pppcl.cz
Středisko výchovné péče: PhDr. Zdeňka Průchová, Havlíčkova 443, Česká Lípa, tel. 778 529 682, 487 833 161, e-mail:socialnipracovnice@svp-cl.cz
Okresní metodik prevence: Mgr. Dana Horynová, horynova@pplcl.cz, tel. 487 521 673.
Krajský metodik prevence: Ing. Miloslav Hlubuček, tel. 485 226 241, miloslav.hlubucek@kraj-lbc.cz
Krajský školský koordinátor prevence: Mgr. Bc. Petr Murka, tel. 485 226 239, petr.murka@kraj-lbc.cz
Ostatní informační zdroje:
Člověk v tísni, Venkovský prostor, K-centrum Česká Lípa, Policie ČR Česká Lípa, Maják o.p.s., MPedu z. s., Odyssea z. s., SZÚ Liberec, Liga bez cigaret, Řekni drogám ne apod.
Adiktologická ordinace závislostí: tel. 720 347 918, ambulance@drugout.cz
Linka Bezpečí tel. 116 111, 800 111 234 - www.linkabezpeci.cz
Linka důvěry tel. 241 484 149 www.modralinka.cz
Policie Žandov tel. 974 811 111

Finanční zdroje:
Město Žandov, starosta obce Zbyněk Polák
Z grantů vyhlašovaných MŠMT
Vlastní zdroje ze SRPŠ

Vnitřní informační zdroje:

Seznam literatury k prevenci a literatury související:

ČAPEK, Robert. 2010. Třídní klima a školní klima. ISBN 978-80-247-2742-4.

MIOVSKÝ, Michal a kolektiv. 2015. Primární prevence rizikového chování ve školství. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 978-80-7422-392-1.

MIOVSKÝ, Michal a kolektiv. 2015. Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 978-80-7422-3938.

MIOVSKÝ, Michal a kolektiv. 2015. Programy a intervence školské prevence rizikového chování v praxi. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 978-80-7422-394-5.

MIOVSKÝ, Michal a kolektiv. 2015. Kvalita a efektivita v prevenci rizikového chování dětí a dospívajících. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 978-80-7422-395-2.

NEŠPOR. Karel, CSÉMY, Ladislav. 1993. Alkohol, drogy a vaše děti: jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat. 1 vyd. Praha: Sportpropag.

NEŠPOR, Karel. PROVAZNÍKOVÁ, HANA. 1997. Slovník prevence problémů působených návykovými látkami. 2. vyd. Praha: SZÚ.

TRAIN, Alain. 2001. Nejčastější poruchy chování dětí. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 807178-503-2.

Časopis PREVENCE, Život bez závislostí

Nástěnky ve vestibulu školy
Deník ŠMP
Webová stránka školy: www.zszandov.cz
Facebooková stránka školy: ZŠ a MŠ Žandov
Třídní Facebookové stránky jednotlivých tříd
Časopis Prevence
www.blobtree.com – Ian Long
Metodické pomůcky: Propagační a naučný materiál (letáky, brožury), videotéka (drogy, třídění odpadu, krizové situace, …), podpůrná Facebooková skupina metodiků prevence.

Preventivně edukační karty Myši z Majáku. Karty Cesta k sobě a Cesta životem od Lucie Ernestové. PC a internet, tablety, interaktivní tabule.

Informovanost rodičů:

Rodiče budou včas seznámeni s danou problematikou. Škola používá elektronickou žákovskou knížku (www.bakalari.cz), kde také seznamuje rodiče žáků s jejich prospěchem a chováním. Nově škola komunikuje přes aplikaci Teams.

3. MONITORING

Pravidelná sociometrie je při třídnických hodinách mezi žáky 1. – 5. třídy.
V první třetině školního roku provádí metodik prevence dotazníkové šetření žáků, úměrné jejich věkovým a mentálním schopnostem.

Na pravidelných měsíčních poradách třídní učitelé hlásí problémy ve své třídě.

V první pátky v měsíci jsou 2 vyučující hodiny odpoledne věnovány setkávání s dětmi ze všech tříd, otevřenému povídání si s dětmi a hraní her.

Děti i rodiče jsou pravidelně informováni na třídních schůzkách o možnostech konzultace a poradenství. Rodiče mohou využívat konzultační hodiny nebo si kdykoliv domluvit schůzku osobně, přes elektronickou žákovskou knížku nebo e-mailem.

Třídním učitelům jsou k dispozici na vnitřním disku školy sebehodnotící testy a materiály do třídnických hodin.

Na začátku školního roku je zmapováno klima třídy pomocí speciálních dvoufázových monitorovacích testů Moje nebe a Strom pocitů.

4. CÍLE PROGRAMU

Dlouhodobé cíle preventivního programu

- předcházet vzniku rizikového chování u žáků
- zvyšovat odolnost dětí vůči rizikovému chování
- sociální adaptace
- vytváření přátelského kolektivu mezi žáky (třída, škola), vytváření důvěrné atmosféry mezi žáky a učiteli, mezi vrstevníky i žáky z ostatních ročníků
- vedení žáků k odpovědnosti (za své činy a chování, jednání ostatních, majetek)
- zvládání krizových situací, stresu, působení sociálního tlaku
- seberealizace žáka během vyučování nebo po vyučování (akce školní družiny, zájmové činnosti, mimoškolní akce, …)
- informovanost učitelů, žáků i jejich rodičů
- spolupráce škola – rodina
- spolupráce s ostatními školami – různé soutěže (např. sportovní, literární, ekologické)
- spolupráce škola – obec, policie, hasiči
- řešení problémových situací
- nenásilné řešení krizových situací (žák – žák)
- právní aspekty rizikového chování
- mezilidské vztahy – lidská práva, práva dítěte, seznámení s Úmluvou o právech dítěte
- využívání skupinových forem práce během výuky
- snaží se formovat právní vědomí žáků, morální a mravní hodnoty, toleranci a empatii
- zapojovat do realizace ŠPP i ostatní vyučující
- nabídka přitažlivých volnočasových aktivit

Krátkodobé cíle preventivního programu:

- Podporovat pozitivní využívání informačních technologií
- Bezpečné chování na internetu
- Způsoby odmítání návykových látek a důsledky užívání cigaret a alkoholu
- Minimalizovat agresivní chování, násilí mezi žáky
- Návštěvy divadelních a filmových představení s preventivním programem
- Třídnické hodiny

Plán konkrétních preventivních aktivit

- Nutnost systematického **vzdělávání** pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací
- Systémové zavádění **etické** a **právní výchovy**, **výchovy ke zdravému životnímu stylu**, oblastí preventivní výchovy do výuky
- Uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže, zaměřených na **podporu rozvoje jejich osobnosti a prosociálního chování**
- Vytváření podmínek pro **smysluplné využití volného času** dětí a mládeže
- **Spolupráce s rodiči** a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- Průběžné **sledování** konkrétních podmínek a **situace** ve škole či školském zařízení z hlediska rizik výskytu patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících **včasné zachycení ohrožených** dětí a mladistvých
- Diferencované **uplatňování preventivních aktivit** a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže
- **Poskytování poradenských služeb** a zajišťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a pedagogy

5. REALIZACE PROGRAMU

Aktivity preventivní – INTERNÍ – všeobecné

1. stupeň

Při vstupu do školy je nutné věnovat větší pozornost vytváření pozitivního školního klimatu nejen mezi žáky samotnými, ale i mezi nimi a učiteli. Pro vytvoření tohoto klimatu je důležité vzájemné poznání žáků a pedagogů. V první třídě je důležité společné stanovení a zažití pravidel mezi žáky a učiteli, dbá se na rozvíjení zdravého sebevědomí žáků a na vnímání odlišností mezi žáky. Žáci také rozvíjejí za pomoci pedagogů své schopnosti komunikovat a řešit problémy.

Tematické celky oblasti Člověk a společnost, Čj, prvouky, Př, VV, HV, TV a vlastivědy jsou zaměřeny na emoce, zdraví, hygienu, režim dne, pracovní návyky, odpočinek, cviky proti únavě a stresu, správné držení těla, informace o lidském těle, chování mezi členy rodiny, základní informace z oblasti sexuální výchovy, dopravní výchovu, první pomoc, nácvik odmítnutí – „umění říci NE“ v souvislosti nejen s drogovou problematikou.

Výchova proti šikaně vyplývá ze stálého stmelování třídního kolektivu díky společným akcím (projektové dny, plavání, výlety, exkurze, soutěže, nácvik na školní akademii, jarmark, …) a ze začlenění slabších žáků do kolektivu.

Učitelé dbají na správné dodržování zdravého životního stylu (pitný režim, skladba stravy, …). Podporují pozitivní aktivity u dětí (kroužky, záliby). Nadále mají žáci možnost trávit velké přestávky za příznivého počasí na školní zahradě.

Velmi důležitá je spolupráce s rodiči! Někteří třídní učitelé pořádají třídní schůzky formou ´tripartity´, tj. osobní schůzka rodičů, žáka a učitele, kde je čas konkrétně probrat individuálně každého žáka a probrat s rodiči možnou spolupráci při výuce.

Spolupráce s rodiči je realizována na velikonočních a vánočních dílničkách, Dni otevřených dveří, školní akademii.

Žáci celé školy se řídí pravidly školního řádu[1], a pokud je poruší, musí počítat s následky.

Dbá se na spolupráci v mezipředmětových vztazích: prvouka, přírodověda, tělesná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova, pracovní činnosti.

[1] Se školním řádem jsou vždy žáci seznámeni na začátku školního roku. Rodiče si část mohou přečíst i v elektronické podobě na www.zszandov.cz.

Při výuce bude uplatňován rozdílný přístup k problémovým žákům, včasné rozpoznání specifických poruch učení, dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie, dysortografie apod. Na základě potřeby zajistí škola odbornou pomoc (pedagogicko-psychologická poradna). Škola se bude snažit vytvářet optimální podmínky pro vzdělávací proces, nejen během výchov dbát na kulturní a estetický rozvoj osobnosti žáků. Velké přestávky budou žáci za optimálního počasí trávit venku na školní zahradě.

Jednorázové akce:

Specifické:

Exkurze: Např. tematické návštěvy místní knihovny, místní firmy a podnikatelů v Žandově

Besedy: Snažíme se zajistit besedy na různá témata s odborníky, např. policisty, hasiči, lékaři, záchranáři, cestovateli, handicapovanými lidmi.

Účastníme se charitativních akcí, např, podpory zvířecích útulků, podporujeme Ligu proti rakovině, Fond Sidus, Světový den na podporu dětí s Downovým syndromem a dětí s autismem, Život dětem, Sdružení Tulipán, z.s., Alzheimer centrum v České Lípě.

Nespecifické:

Exkurze: Pravidelné kulturní akce ve škole. Projektové, tematické dny. Jednorázové akce se mohou v průběhu roku změnit.

Besedy: Organizujeme tematické a zážitkové workshopy pro třídní kolektivy.

Preventivní programy s MPedu z.s.

Letošní tematické bloky pro správný fyzický, psychický a sociální vývoj:

Pro 2. třídu – Být fit

Pro 3. třídu – Jsi on-line

Preventivní programy s Maják o.p.s.

Letošní tematické bloky pro správný fyzický, psychický a sociální vývoj:

Pro 3. třídu – Buď kamarád

Pro 4. třídu – Závislosti

Pro 5. třídu – Jsi originál, Bezpečně online

Preventivní program Zuřivec – 5. třída

Růstové kruhy:

První pátky v měsíci pravidelné dobrovolně setkávaní dětí ze všech tříd s metodičkou prevence Mgr. Johanou Římánkovu. 3. – 5. třída od 12:30 do 13:15 hodin, 1. a 2. třída od 13:15 do 14:00 hodin. Téma je náhodné i aktuální, na přání dětí v kruhu.

Úkoly třídního učitele a ostatních vyučujících

- soustavně sledují vývojové a individuální potřeby žáků
- odhalují poruchy vývoje
- poskytují dostatek péče žákům se zdravotními a sociálními riziky, handicapovaným žákům, žákům se speciálními poruchami učení a aktuálními problémy
- neprodleně řeší a důsledně postihují šikanu, vandalismus, brutalitu a ostatní rizika problémového chování
- sledují docházku žáků (prevence záškoláctví)
- pomáhají zajišťovat volnočasové aktivity ve spolupráci s místní ZUŠ
- spolupracují se školním metodikem prevence i výchovným poradcem
- spolupracují s rodiči
- respektují pokyny metodika prevence rizikového chování při zařazování okruhů prevence rizikového chování do tematických plánů

Celoškolní akce:

- kulturně vzdělávací akce (dle aktuální nabídky)
- projektové dny (Den Země, Ukliďme Česko)
- pravidelné projekty (Ovoce do škol, mléčný program)
- exkurze (hasičská zbrojnice, policejní stanice, příroda)
- sběr papíru a baterií
- účast na sportovních akcích (např. Lehkoatletický čtyřboj, Futsalový turnaj, Běh Žandovem, Atletický trojboj, McDonald´s cup, Florbalový turnaj)
- vánoční akce, velikonoční akce – barevný týden, vánoční a velikonoční dekorace
- akce ke Dni dětí, akce k oslavě pálení čarodějnic – Čarodějnické dovádění, …
- exkurze, školní výlety, plavecký výcvik žáků 2. a 3. třídy
- bezpečnostní akce – dopravní výchova, návštěva záchranných složek
- rozloučení s vycházejícími žáky, vítání prvňáčků
- den otevřených dveří, zahradní slavnost

- vítání občánků, vynášení Morany, vítání jara
- účast na Svatoantonínské pouti v Žandově, účast na pouti ve Velké Bukovině
- soutěže (Logická soutěž, matematická soutěž, soutěž ve sběru papíru)
- workshopy cílené na třídní kolektivy

Zájmová činnost žáků:

Na škole mají žáci možnost navštěvovat vzdělávací zájmové útvary ve formě inovativního vzdělávání. Cílem je osobnostní a sociální rozvoj našich žáků a jejich podpora v rozvoji znalostí a dovedností s využitím inovativních forem výuky a vzdělávání prostřednictvím netradičních vzdělávacích metod a strategií, které vedou žáka k rozvoji kreativity, talentu a samostatnosti. Aktivity cílí i na snižování předčasných odchodů ze vzdělávání.

1x měsíčně mají děti ze všech tříd možnost setkávání se školním metodikem prevence. Témata bývají aktuální, děti si je vybírají samy, vzniknou formou diskuze. Součástí je i reflexe aktuálního období a plány, co děti zajímá. Děti hrají psychologické, poznávací a stmelovací hry.

Realizace programu pro pedagogy:

Interní	specifická – školení, kdy se předávají informace dál v učitelském sboru
	nespecifická – teambuildingy, pravidelné supervize.
Externí	kolektivní proškolení učitelského sboru ve škole externí firmou, např. MADIO, MAP Českolipsko, MPedu, Maják o. p. s.
	Preventivní okénko na každé poradě.

Realizace programu na rodiče:

Interní	seznámení se se školním řádem, třídní schůzky
Externí	společné akce na Vánoce, Zahradní slavnost na rozloučení s odcházejícími žáky, Den otevřených dveří, webové stránky, aplikace Bakaláři, individuální setkávání v konzultačních hodinách, volnočasové aktivity

Realizace programu s obcí:

Vítání občánků, kulturní setkávái seniorů a jubilantů obce

Společné akce na Vánoce, na Vynášení Morany s místní ZUŠ

Vystoupení na Svatoantonínské pouti, spolu s místními živnostníky z obce a místní ZUŠ

6. KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

- V případě náhlé krizové situace se zaměstnanci školy soustředí na zabezpečení zdraví žáků, případně na ochranu jejich majetku, své postupy volí s ohledem na specifika vzniklé situace s cílem oddělit nebezpečný prostor od bezpečného prostoru. V případě vzniku krizové situace zaměstnanci školy vždy neprodleně uvědomí nadřízeného nebo jiného pracovníka, který zprostředkuje pomoc.

- V případě podezření na zneužívání návykových látek: provést diskrétní šetření a pohovor se žákem

- Při důvodném podezření:
  a) škola okamžitě kontaktuje rodiče event. zákonné zástupce
  b) při podezření na požití vyzvat žáka ve spolupráci s PČR k orientační zkoušce
  c) při negativní a nespolupracující reakci rodiny škola uvědomí odbor sociálně právní ochrany dítěte

- Při průkazném zjištění návykových látek ve škole nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy nebo pracovník školy:
  a) vyzvat žáka k orientační zkoušce
  b) kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče, popř. zákonné zástupce
  c) uvědomí odbor sociálně právní ochrany dítěte

- V případě dealerství nebo podezření na porušení § 193 trestního zákona (ohrožení výchovy mládeže) nebo zanedbání povinné výživy:
  a) škola uvědomí odbor sociálně právní ochrany dítěte
  b) škola oznámí věc Policii ČR

<u>Riziková místa školy</u>

- Šatna, toalety, chodby, schody, cesta do školní jídelny, školní jídelna, tělocvična, autobusová zastávka u školy, kostelní zeď vedle školy.

6. 1.NEOMLUVENA ABSENCE

Zákonný zástupce má povinnost oznámit důvody nepřítomnosti žáka do 3 kalendářních dnů.

Pokud tak neučiní:

- žák má tyto dny neomluvené hodiny
- třídní učitel vždy zapíše počet neomluvených hodin do elektronické ŽK i do papírové ŽK (informuje tak rodiče)

Postih za neomluvené hodiny

6 neomluvených hodin – ředitelská důtka

7–15 neomluvených hodin – snížená známka z chování o jeden stupeň

16 hodin a více – snížená známka z chování o dva stupně

Pokud má žák neomluvené hodiny:

- třídní učitel informuje rodiče o každé neomluvené hodině prostřednictvím elektronické žákovské knížky a dopisu zákonným zástupcům (rodičům)
- třídní učitel informuje metodičku rizikového chování, která pošle rodičům doporučený dopis a informuje právní orgány

Pokud má žák 20 neomluvených hodin a více:

- škola informuje příslušné sociálně-právní orgány (MěÚ Česká Lípa, odbor sociální péče, oddělení sociálně-právní ochrany dětí, oddělení kurátorské činnosti)

6. 2. ŠIKANA

SCÉNÁŘ A: POSTUP PŘI POČÁTEČNÍ ŠIKANĚ

Tento postup se volí, pokud je šikana v raném stádiu, je přítomna skupina svědků, agresoři spolupracují, nedošlo k závažnému násilí a v kolektivu není hluboce zakořeněná totalitní struktura.

Krok 1: Odhad závažnosti a ochrana oběti

Pedagog, který informaci přijal (třídní učitel, výchovný poradce, ŠMP), bezodkladně zajistí bezpečí pro oběť. Izoluje ji do bezpečného prostředí.

Striktní zákaz konfrontace: Nikdy nedomlouváme schůzku oběti a agresora za účelem „usmíření“ nebo vyříkání si věcí face-to-face.

Krok 2: Rozhovor s oznamovateli a svědky

Pedagogický tým (zpravidla TU a ŠMP) provede **přísně individuální rozhovory** s těmi, kteří na situaci upozornili, a následně se svědky.

Rozhovory probíhají odděleně, aby se svědci navzájem neovlivňovali a agresoři na ně nemohli vyvíjet nátlak. Z každého rozhovoru se pořizuje písemný záznam.

Krok 3: Zajištění ochrany oběti

Škola okamžitě nastaví zvýšený dozor nad obětí během rizikových časů a míst (o přestávkách na chodbách, v šatnách, při přechodech na obědy).

Krok 4: Rozhovor s agresory

Teprve po shromáždění důkazů od svědků jsou předvoláni agresoři.

Rozhovory s nimi probíhají opět **striktně individuálně**. Cílem je zamezit jejich domluvě na společné lži. Konfrontace mezi agresory se připouští až v momentě, kdy jsou jasné důkazy a je potřeba rozkrýt motivaci nebo míru zavinění.

Krok 5: Jednání se zákonnými zástupci

Třídní učitel a ŠMP pozvou na **oddělená jednání** rodiče oběti a následně rodiče agresorů.

S rodiči oběti: Nabídka podpory, seznámení s kroky školy pro bezpečí dítěte, doporučení psychologické pomoci (PPP, odborné ambulance).

S rodiči agresora: Seznámení s prokazatelnými fakty, projednání nápravných a kázeňských opatření.

Krok 6: Výchovná opatření a práce se třídou

Sankce pro agresory: Udělení kázeňských opatření odpovídajících závažnosti (důtka TU/ŘŠ, snížená známka z chování).

Náprava kolektivu: Spuštění intervenčního programu pro celou třídu zaměřeného na ozdravení klimatu, redefinování pravidel třídy a aktivizaci „mlčící většiny“.

SCÉNÁŘ B: POSTUP PŘI POKROČILÉ ŠIKANĚ / KRIZOVÉ SITUACI

Tento postup se uplatňuje, pokud je šikana dlouhodobá, hluboce strukturovaná, došlo k závažnému fyzickému napadení, ublížení na zdraví, vydírání, destrukci psychiky oběti nebo pokud škola ztratila kontrolu nad situací ve třídě.

Krok 1: Okamžitá krizová intervence a první pomoc

Při akutním násilí pedagogové okamžitě fyzicky zasáhnou, oddělí zúčastněné a v případě zranění volají **Zdravotnickou záchrannou službu (155)**.

Zajistí se nepřetržitý dohled nad obětí i agresory v oddělených místnostech.

Krok 2: Svolání krizového týmu školy

Ředitel školy okamžitě svolává krizový tým (ŘŠ, ŠMP, výchovný poradce, školní psycholog, případně dotčení třídní učitelé).

Škola v tomto stadiu **přestává vyšetřovat situaci vlastními silami**, aby nedošlo ke zmaření stop nebo k poškození budoucího policejního vyšetřování.

Krok 3: Vyrozumění Policie ČR a OSPOD

Pokud jednání vykazuje znaky trestného činu nebo provinění (ublížení na zdraví, vydírání, omezování osobní svobody, loupež), ředitel školy **neprodleně kontaktuje Policii ČR (158)**.

Souběžně je odesláno písemné hlášení o krizové situaci na **OSPOD MěÚ Česká Lípa** z důvodu vážného ohrožení dětí.

Krok 4: Kontaktování zákonných zástupců

Ředitel školy telefonicky vyrozumí rodiče oběti i agresorů o tom, že se situací již zabývá Policie ČR, a vyzve je k okamžitému příjezdu do školy.

Krok 5: Součinnost s odborníky zvenčí

Škola požádá o krizovou intervenci specializované pracoviště – např. **Pedagogicko-psychologickou poradnu (PPP) Libereckého kraje** nebo certifikované odborníky na školní šikanu.

Externí odborníci pomohou s krizovým zásahem přímo v zasažené třídě a poskytnou supervizi učitelskému sboru.

Krok 6: Dlouhodobá opatření a stabilizace

Uplatnění nejtvrdších možných výchovných opatření v rámci školy (včetně návrhu na ústavní výchovu nebo přeřazení agresora, pokud je to právně realizovatelné).

Dlouhodobý monitoring klimatu školy, individuální plán podpory pro oběť a systematická sanace zasaženého třídního kolektivu po dobu několika měsíců.

6. 3. UŽÍVÁNÍ A DISTRIBUCE NÁVYKOVÝCH LÁTEK (OPL)

ČÁST A: ŽÁK POD VLIVEM NÁVYKOVÉ LÁTKY / PŘI KONZUMACI

Situace, kdy žák látku ve škole přímo užívá nebo vykazuje jasné známky intoxikace (poruchy koordinace, agresivita, apatie, zápach, blouznění).

Krok 1: Bezprostřední reakce a zamezení další konzumace

Pedagog **okamžitě přeruší konzumaci** a látku/předmět (cigareta, e-cigareta, lahev, tablety) žákovi odebere.

Žák je izolován z kolektivu třídy a odveden do bezpečné místnosti pod stálý dozor dospělé osoby (riziko úrazu nebo kolapsu).

Krok 2: Posouzení zdravotního stavu (Klíčový krok)

Akutní ohrožení života: Pokud je žák v bezvědomí, zvrací, má halucinace nebo selhávají základní životní funkce, pedagog **okamžitě volá Zdravotnickou záchrannou službu (155)**

a poskytne první pomoc. Následně informuje vedení školy a rodiče.

Stupeň intoxikace bez ohrožení života: Pokud žák komunikuje, ale je viditelně pod vlivem, škola **v žádném případě neprovádí orientační testy (dechová zkouška, slinné testy) vlastními silami** (pedagog k tomu nemá ze zákona č. 65/2017 Sb. oprávnění). Škola vyčká

na příjezd rodičů nebo Policie ČR.

Krok 3: Vyrozumění rodičů a předání žáka

Školní metodik prevence (ŠMP) nebo třídní učitel (TU) telefonicky kontaktuje zákonné zástupce.

Rodiče jsou vyzváni k **okamžitému vyzvednutí žáka ze školy**. Při předání je sepsán oficiální protokol o události.

Pokud rodič odmítne pro dítě přijít nebo není k zastižení a stav žáka vyžaduje lékařské ošetření, škola volá rychlou lékařskou pomoc, která žáka transportuje do nemocnice

v doprovodu pracovníka školy.

Krok 4: Výchovná a nápravná opatření

Porušení zákazu přinesení a užívání OPL ve škole je klasifikováno jako **hrubé porušení Školního řádu**.

Následuje uplatnění kázeňských opatření (důtka ředitele školy, 2. nebo 3. stupeň z chování).

ŠMP nabídne rodině kontakty na odbornou pomoc (Pedagogicko-psychologická poradna, Ambulantní adiktologická poradna pro děti a mládež).

ČÁST B: NÁLEZ NEBO DISTRIBUCE NÁVYKOVÉ LÁTKY

Situace, kdy je látka nalezena opuštěná, v batohu/skříňce žáka, nebo když žák látku prodává/daruje spolužákům.

Krok 1: Zajištění látky (Právní ochrana pedagoga)

Opuštěný nález: Pokud pedagog najde podezřelou látku (pytlík s práškem, sušenou rostlinu, neznámé pilulky), **nikdy ji neochutnává ani nečichá**. Látku za přítomnosti svědka (druhého pedagoga) vloží do obálky, uzamče do trezoru školy a sepíše o tom záznam.

Nález u žáka (Prohlídka věcí): Pedagog **nesmí sám provádět osobní prohlídku žáka ani mu šacovat batoh**. Může žáka pouze vyzvat, aby věci z batohu vyndal sám. Pokud žák odmítne a je důvodné podezření, že má u sebe nelegální drogu, škola okamžitě přivolá Policii ČR a vyčká na jejich příjezd.

Krok 2: Rozlišení distribuce a držení (Trestní odpovědnost)

Škola striktně rozlišuje situaci podle **Trestního zákoníku (č. 40/2009 Sb.)**:

Držení látky pro vlastní potřebu: Pokud má žák u sebe malé množství drogy, jedná

se o porušení školního řádu, případně o přestupek. Škola věc řeší s rodiči a OSPODem.

Distribuce (Prodej, darování, sdílení): Pokud žák drogu (včetně např. kratomu, HHC

či e-cigaret) poskytne jinému žákovi (byť zadarmo), naplňuje to skutkovou podstatu trestného činu podle **§ 283 Trestního zákoníku**. **Škola má v tomto případě zákonnou oznamovací povinnost a musí okamžitě volat Policii ČR.**

Krok 3: Vyrozumění orgánů a institucí

Policie ČR (158): Je kontaktována vždy při distribuci, při nálezu podezřelých chemických látek/stříkaček a při odmítání součinnosti ze strany žáka/rodičů. Policie si zajištěnou látku oficiálně převezme k expertíze.

OSPOD: O každém zjištěném případu užívání nebo držení nelegálních drog a alkoholu u nezletilých žáků škola zasílá písemné vyrozumění na **OSPOD MěÚ Česká Lípa**, jelikož se jedná o ohrožení zdravého vývoje dítěte (složka syndromu CAN).

Krok 4: Práce s třídním kolektivem

Po vyřešení akutní krizové situace ŠMP zajistí cílenou intervenci v zasažené třídě.

Preventivní blok se zaměří na mýty o návykových látkách, peer tlak (tlak vrstevníků) a právní odpovědnost. Využity mohou být certifikované programy (např. preventivní lekce organizace Sananim nebo adiktologických poraden)

6. 4. KYBERŠIKANA

Krok 1: Okamžitá reakce a ochrana oběti

První pomoc: Pedagog po zjištění (upozornění spolužákem, obětí, rodičem) okamžitě izoluje oběť od potenciálních útočníků do bezpečného prostředí (kabinet, školní poradenské pracoviště – ŠPP).

Zákaz konfrontace: Je přísně zakázáno konfrontovat oběť s agresorem nebo rozkrývat detaily útoku před celou třídou (riziko sekundární traumatizace a smazání důkazů).

Krok 2: Zajištění digitálních stop (Důkazní fáze)

Zabezpečení materiálu: Školní metodik prevence (ŠMP) ve spolupráci s ICT koordinátorem/učitelem okamžitě zajistí stopy.

Postup: Pořídí se **screenshoty (snímky obrazovky)** zpráv, komentářů či profilů, zaznamenají se URL adresy, data, časy a jména/přezdívky.

Upozornění: Dokud nejsou důkazy bezpečně uloženy (např. na flash disk školy), nesmí žáci smazat konverzace ani aplikaci.

Krok 3: Analýza rozsahu a kompetence školy

Vedení školy a ŠMP vyhodnotí závažnost podle tří kritérií:

1. **Školní kompetence:** Probíhají útoky na zařízeních školy/během výuky, nebo mají prokazatelný dopad na výuku a klima třídy? Pokud ano, škola řeší situaci vlastními silami.
2. **Mimoškolní kompetence:** Pokud jde o čistě soukromé konflikty o prázdninách bez dopadu na školu, škola pouze informuje rodiče a doporučí jim právní kroky či Policii ČR.
3. **Trestněprávní rovina:** Obsahují útoky vyhrožování ublížením na zdraví, vydírání či stalking? Pokud ano, škola okamžitě postupuje dle Kroku 6.

Krok 4: Projednání se zákonnými zástupci

Třídní učitel (TU) a ŠMP pozvou na **oddělená jednání** rodiče oběti a rodiče agresora.

Z jednání se sepíše oficiální zápis s jasně stanovenými nápravnými opatřeními, termíny a podpisy všech stran.

Rodičům oběti je nabídnut kontakt na specializovaná pracoviště (PPP, SVP, krizová centra).

Krok 5: Výchovná opatření a sanace kolektivu

Agresor: Udělení kázeňského opatření dle školního řádu (důtka TU/ŘŠ, snížená známka z chování).

Třída: Proběhne řízená práce s celým třídním kolektivem zaměřená na roli „mlčící většiny“ (bystanders). **Nikdy se ve třídě veřejně nejmenují oběť ani viník.** Využijí se intervenční programy (např. organizace MADIO nebo Maják o.p.s.).

Krok 6: Spolupráce s vnějšími orgány

Pokud je kyberšikana v pokročilém stádiu, agresoři nespolupracují nebo jde o systémové selhání rodiny, škola podává podnět na **OSPOD** (v Č. Lípě MěÚ Česká Lípa) nebo na **Policii ČR**.

6. 5. SEXTING

Pořizování, posílání či šíření vlastních nebo cizích fotografií a videí se sexuálním podtextem (v podmínkách 1. stupně ZŠ jde nejčastěji o obnažené fotografie dětí pořízené z nerozvážnosti či pod tlakem vrstevníků).

Krok 1: Zastavení šíření a minimalizace škod

Prvořadý úkol: Jakmile se pedagog dozví, že mezi žáky koluje intimní fotografie, prioritou je **zastavit její další přeposílání a sdílení**.

Zákaz manipulace s obsahem: Učitel **nesmí** nutit žáky, aby mu fotografii ukazovali, ani si ji sám nesmí stahovat do svého telefonu či posílat na svůj e-mail. *Pozor: Jelikož jde o dětskou pornografii, jakékoliv držení či šíření dospělou osobou (i učitelem) je trestným činem!*

Krok 2: Krizová intervence u zasaženého žáka

U žáka (oběti), jehož fotografie unikla, hrozí extrémní riziko akutní stresové reakce, sebepoškozování či pokusu o sebevraždu.

Žák je okamžitě umístěn pod neustálý dohled v ŠPP (metodička prevence Mgr. Johana Římánková nebo speciální pedagožka). Je uplatňován maximálně empatický, nesoudící přístup.

Krok 3: Vyrozumění Policie ČR a OSPOD

Ředitel školy **má zákonnou povinnost okamžitě kontaktovat Policii ČR** a věc ohlásit. Policie legálně převezme telefony žáků, zajistí digitální stopy a nařídí smazání obsahu.

Souběžně je informován **OSPOD** pro sociálně-právní ochranu zasaženého dítěte.

Krok 4: Krizové jednání s rodiči

Ředitel školy neprodleně telefonicky kontaktuje rodiče dotčeného žáka (oběti) i rodiče žáka, který fotografii prokazatelně poprvé rozšířil.

Při osobním setkání je rodičům oběti striktně doporučena odborná psychologická pomoc (např. Dětská psychologická ambulance v České Lípě nebo nonstop Linka bezpečí: 116 111).

Krok 5: Následná sanace a pedagogická opatření

Škola vyčká na závěry vyšetřování Policie ČR. Následně udělí přísná kázeňská opatření těm, kteří materiál aktivně šířili nebo k šíření nutili.

V zasažené třídě je realizován krizový blok zaměřený na digitální bezpečnost, ochranu soukromí a trestní odpovědnost v online světě.

6. 6. ZJIŠTĚNÍ KRÁDEŽE

V případě nahlášení krádeže žákem, bude sepsán záznam na základě výpovědi poškozeného. Škola se snaží situaci vyřešit sama – hledání, rozhovor se třídou apod. Snaží se zjistit okolnosti (kdy, kde, kdo byl přítomen, …). Pokud se krádež nepodaří vyšetřit v rámci školy a cena ztracené věci převyšuje 5000,- Kč, bude věc dále předána orgánům činným v trestním řízení (ohlášena Policii ČR).

6. 7. SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Nejčastěji pozorovaným sebepoškozujícím chováním je řezání, pálení kůže.
Jinými formami jsou škrábání, píchání jehlou, rozrušování hojících se ran, dloubání, tahání kůže a vlasů/ochlupení a další. Sebepoškozování se může týkat kterékoliv části těla, nejčastějším místem poškození však bývají ruce, zápěstí a stehna. Závažnost poškození může sahat od povrchových ran až po poranění vedoucí k trvalému znetvoření.
Z psychologického hlediska lidé, kteří se poškozují, často trpí chronickou úzkostí, mají sklon k podrážděnosti, sami sebe nemají rádi/sami sebe znehodnocují, jsou přecitlivělí na odmítnutí, mívají chronický vztek, obyčejně na sebe.

Motivem SP bývá nejčastěji snaha zmírnit vnitřní napětí, snaha uniknout z nesnesitelné situace nebo neúnosného duševního stavu, snaha odstranit pocity viny, studu, dosažení pocitu očištění, snaha získat pocit kontroly nad vlastním tělem a psychikou, snaha dosáhnout pocitu uspokojení z tělesného prožitku bolesti nebo tepla krve, tělesné vyjádření nevyslovitelných pocitů, vyjádření hněvu na sebe, např. za vlastní slabost nebo za nedostatek disciplíny, odpoutání pozornosti od jiných problémů

Přímým spouštěčem sebepoškozování bývá nejčastěji pocit ztráty a opuštění, pocit studu, kritika. Emocemi, které jsou nejčastěji přítomny před sebepoškozováním (ale i po něm), jsou zlost na sebe a smutek. Aktu sebepoškození téměř vždy předchází izolace.

V případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života (přímé riziko = žák drží ve škole žiletku a plánuje se řezat, mluví o sebevraždě atd./nepřímý předpoklad rizika = učitel objeví staré jizvy na zápěstí atd.) Psychiatrické oddělení či klinika spádové nemocnice, centrální příjem nejbližší psychiatrické léčebny – i nedobrovolně, ideálně po předchozí telefonické konzultaci. ambulance@ditekrize.cz, cki@plbohnice.cz
Pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním – konzultace s rodiči, následně doporučení na psychiatrická či psychologickou ambulanci – ideálně s doporučením od dětského lékaře. MUDr. Ladislav Hnídek. Česká Lípa, tel. 487 521 954. E-mail: ambulance@psychiatrie-hnidek. Kontaktovat Linku Bezpečí – tel. 116 111.

Doporučovaný postup pro učitele:
Kontaktovat rodinu, systematická dlouhodobá spolupráce s rodinou. Posoudit aktuální riziko závažného sebepoškození a v případě jeho přítomnosti odeslat dítě, event. i proti vůli rodičů, do spádového psychiatrického zařízení. Motivovat dítě a rodinu k návštěvě specialisty – krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance. Stanovit jasně hranice a pravidla na půdě školy. Ideální přístup je takový, ve kterém je sebepoškozování tolerováno, ale vede ke konkrétním důsledkům – například lze zavést pravidlo, že žák může za učitelem přijít kdykoliv, když pociťuje nutkání poškodit se. Učitel mu musí primárně zajistit první pomoc a bezpečí.

6. 7. SEBEVRAŽEDNÉHO CHOVÁNÍ

Jedná se o situace, kdy jsou u žáka přítomny sebevražedné myšlenky. Pedagog se o situaci dozvídá obvykle jedním z těchto způsobů. Že se sám svěří, nebo někdo jiný pedagogovi svěří tyto informace či podezření (např. spolužáci). Nebo si pedagog všimne varovných signálů

Pokud má pedagog podezření či informace o tom, že žák má myšlenky na sebevraždu, je v první řadě potřeba pracovat se sebou. Téma je potřeba brát vždy vážně a nebagatelizovat jej. Je vhodné žáka s jeho myšlenkami přijmout. To znamená nesoudit, netrestat

a nevyvolávat pocity viny („to bys přece svým rodičům neudělal“), stejně tak se nesnažit žákovi předestřít věci, které by určitě měl nebo neměl dělat („běž si zaběhat, přijdeš na jiné myšlenky“), a netlačit na něj. Situaci by pedagog neměl řešit sám a měl by se snažit předejít případnému zděšení, fascinaci tématem či panice. Je vhodné, když takový rozhovor vede pedagog, který má s žákem dobrý vztah a také jeho důvěru. Je potřeba na něj mít dostatek času a vhodný prostor, tzn. rozhovor vedeme ideálně pouze ve dvou, bez přítomnosti dalších žáků, a v klidném, bezpečném prostředí. Pokud vnímáte, že se žák chystá říct informace o sebevraždě před vrstevníky, je lepší ho jemně přerušit a pokračovat v rozhovoru hned, ale o samotě, mimo zbylé žáky. Cílem rozhovoru je vyjádřit zájem o žáka (Zajímá mě, jak se ti daří, co teď prožíváš) a ukázat žákovi, že existuje pomoc. Vedení podpůrného: Můžu s tebou chvíli mluvit? Mám pocit, že se v poslední době trápíš… Mám o tebe strach… Vidím, že se v poslední době straníš ostatních… Pozoruji na tobě změny v poslední době… neděje se něco? Pojďme si popovídat…

Doporučit zákonným zástupcům pomoc odborníka.

Např. MUDr. Ladislav Hnídek. Česká Lípa, tel. 487 521 954.

E-mail: ambulance@psychiatrie-hnidek. Kontaktovat Linku Bezpečí – tel. 116 111.

6. 8. SYNDROMU CAN

Závazný postup pro pedagogické pracovníky při podezření, rozkrytí nebo přímém svědectví o fyzickém týrání, psychickém týrání, sexuálním zneužívání či zanedbávání žáka.

Krok 1: Identifikace a evidence varovných příznaků

Pedagogičtí pracovníci dlouhodobě a diskrétně sledují a evidují varovné signály. Podezření se dělí do čtyř základních forem:

Fyzické týrání: Časté modřiny, popáleniny, řezné rány nebo zlomeniny, které dítě nedokáže věrohodně vysvětlit (nebo se výmluvy rodičů a dítěte rozcházejí). Žák se bojí fyzického kontaktu, uhýbá před běžným gestem ruky, nosí oblečení dlouhé i v horku (maskování ran).

Psychické týrání: Extrémní bázlivost, apatie, nebo naopak nepřirozená agresivita vůči okolí. Dítě vykazuje známky obrovské úzkosti z neúspěchu, trpí tiky, neurotickými projevy (kousání nehtů do krve, vytrhávání vlasů), má extrémně nízké sebevědomí.

Zanedbávání: Žák chodí do školy chronicky špinavý, zapáchající, ve výrazně potrhaném nebo pro dané roční období nevhodném oblečení. Má neustálý hlad (nedostává svačiny),

je dlouhodobě neléčený (rodiče ignorují doporučení lékaře, vši, zubní kazy). Vysoce varovná je pozdní docházka nebo neomluvená absence.
Sexuální zneužívání: Předčasné, pro daný věk zcela nepřiměřené sexuální znalosti a chování. Výrazné změny nálad, regrese ve vývoji (např. pomočování), odmítání svlékat se do tělesné výchovy, sebepoškozování, útěky z domova.

Krok 2: Interní krizová konzultace (Zákaz vyšetřování na vlastní pěst)
Oznamovací povinnost učitele: Pedagog, který si všimne varovných signálů nebo se mu dítě samo svěří, okamžitě a diskrétně informuje Školního metodika prevence (ŠMP), školního psychologa a ředitele školy.
Zákaz konfrontace rodiny: Školní personál v této fázi nikdy nekontaktuje rodiče žáka a neptá se jich na podezření! Pokud by rodič zjistil, že škola má podezření na týrání, mohl by doma dítě surově potrestat za to, že „mluvilo“, nebo s rodinou zmizet.
Zákaz odborného vyšetřování: Učitel nesmí dítě svlékat, aby si prohlédl modřiny, ani z něj pod tlakem páčit detaily (hrozí traumatizace a znehodnocení svědectví pro Policii ČR)

Krok 3: Krizový rozhovor s dítětem
Pokud je to nutné pro ověření základních faktů, rozhovor vede školní psycholog, sociální pedagog nebo ŠMP v klidném, bezpečném prostředí.
Způsob komunikace: Používají se otevřené a nesugestivní otázky (např. *„Vidím, že jsi dnes smutný, stalo se něco?“* namísto *„Ublížil ti táta?“*). Učitel dítěti vyjádří absolutní podporu (*„Věřím ti, jsi v bezpečí, nenechám tě v tom samotného“*), ale nesmí slibovat, že to „nikomu neřekne“ (jelikož má zákonnou oznamovací povinnost).

Krok 4: Postup při bezprostředním ohrožení života a zdraví
Pokud žák přijde do školy s čerstvými stopami brutálního násilí, vykazuje známky akutního sexuálního napadení nebo je v těžkém šoku, ředitel školy okamžitě volá Zdravotnickou záchrannou službu (155) a současně Policii ČR (158). Dítě je předáno do péče lékařů a policie přímo z budovy školy. Do rodiny se již ten den nevrací.

Krok 5: Splnění zákonné oznamovací povinnosti
Pokud se nejedná o akutní ohrožení života (Krok 4), ale podezření na syndrom CAN je důvodné a podložené indiciemi, škola postupuje podle zákona:

1. Hlášení na OSPOD: Ředitel školy podává bezodkladně (nejpozději do 24 hodin) písemné Oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že jde o ohrožené dítě na příslušný OSPOD MěÚ Česká Lípa.
2. Oznámení na Policii ČR: V případě podezření na spáchání trestného činu (týrání svěřené osoby, zanedbání povinné výživy, pohlavní zneužití) má škola podle § 368 trestního zákoníku přísnou oznamovací povinnost a podává trestní oznámení na Policii ČR.

Krok 6: Následná podpora žáka ve škole

Škola plně spolupracuje s orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a Policií ČR, poskytuje jim vyžádané zprávy o prospěchu a chování žáka.

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) zajišťuje žákovi dlouhodobou psychologickou podporu, bezpečné zázemí v průběhu školního dne a individuální přístup při hodnocení (zohlednění extrémní psychické zátěže, kterou dítě prochází).

6. 9. NETHOLISMU A ZÁVISLOSTI NA ICT

Nekontrolované a nutkavé chování vykazující znaky závislosti na digitálních technologiích (chytré telefony, tablety, online hry, sociální sítě), které negativně ovlivňuje školní prospěch, sociální vazby a psychické či fyzické zdraví žáka.

Krok 1: Identifikace varovných signálů (Detekce)

Pedagogičtí pracovníci sledují a evidují dlouhodobé varovné příznaky u žáka:

Školní oblast: Výrazné zhoršení prospěchu, chronická únava a usínání při výuce (důsledek nočního hraní/připojení), častá absence, zapomínání pomůcek.

Psychosociální oblast: Ztráta zájmu o reálné vrstevníky a koníčky, sociální izolace o přestávkách (fixace na displej), výrazné změny nálad, nervozita a roztěkanost, pokud žák nemá přístup k zařízení.

Fyzická oblast: Zanedbávání osobní hygieny, stížnosti na bolesti hlavy, šíje nebo páteře, pálení očí.

Krok 2: Zásah při akutní krizové situaci ve škole

Pokud u žáka dojde k akutnímu záchvatu agresivity, úzkosti či paniky při vynuceném odložení telefonu/tabletu nebo při uplatnění Školního řádu (např. zákaz používání mobilů o přestávkách):

Deeskalace napětí: Pedagog zachová klid. Netrestá žáka křikem či okamžitými sankcemi. Odvede žáka z dosahu třídy do klidného prostředí (kabinet, ŠPP).
Odebrání přístroje: Pokud žák odmítá přístroj vydat a reaguje afektem, pedagog situaci nehrotí fyzickým přetahováním. Trvá na vypnutí/odložení na lavici a přivolá **Školního metodika prevence (ŠMP)** nebo **výchovného poradce**.
Zajištění bezpečí: V případě nekontrolovatelného záchvatu vzteku s rizikem sebepoškozování nebo napadení okolí je žák pod neustálým dohledem dospělé osoby, dokud se neuklidní, případně škola volá zákonné zástupce k okamžitému vyzvednutí.

Krok 3: Analýza situace a interní šetření
Třídní učitel (TU) a ŠMP shromáždí informace od ostatních vyučujících o chování žáka.
ŠMP provede se žákem citlivý a nesoudící rozhovor. Cílem je zjistit rozsah (kolik hodin denně tráví online, zda hraje v noci, zda utrácí peníze v mikrotransakcích).
Prověří se, zda se nejedná o sekundární projev jiného problému (např. únik do virtuálního světa kvůli šikaně ve třídě nebo problémům v rodině).

Krok 4: Spolupráce se zákonnými zástupci (Zásadní fáze)
Vzhledem k tomu, že k netholismu dochází primárně v domácím prostředí, bez rodičů je situace neřešitelná.
TU a ŠMP pozvou rodiče na **výchovnou komisi / poradní schůzku**.
Škola rodičům nepředkládá obvinění, ale **věcná fakta** (zhoršení prospěchu, únava, psychické stavy žáka ve škole).
Společný plán (Digitální dieta): Škola s rodiči uzavře dohodu. Rodiče se zaváží k regulaci technologií doma (např. vypnutí Wi-Fi v noci, instalace rodičovské kontroly), škola zajistí důslednou kontrolu dodržování zákazu ICT během školního dne.

Krok 5: Doporučení odborné pomoci
Pokud standardní pedagogická opatření selhávají, ŠMP předá rodičům kontakty na specializované instituce:
Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) Libereckého kraje – pracoviště Česká Lípa (diagnostika a poradenství).
Adiktologické ambulance pro děti a mládež (např. specializovaná centra v Liberci či Praze pro léčbu nelátkových závislostí).
Organizace zaměřené na kyber-bezpečí a zdravé užívání ICT, např. E-Bezpečí.

Krok 6: Následná opatření ve škole

Individuální plán/výchovné opatření: Pokud žák dlouhodobě neplní školní povinnosti z důvodu netholismu, jsou uplatněna kázeňská opatření dle Školního řádu (např. napomenutí TU, důtka ŘŠ) s cílem motivovat ho k nápravě režimu.

Podpora v reálném světě: TU a školní psycholog pomáhají žákovi s opětovným začleněním do kolektivu třídy (zapojování do třídních projektů, skupinové práce, podpora reálných volnočasových aktivit).

Ohlášení na OSPOD: Pokud rodiče situaci zcela ignorují, odmítají s dcerou/synem problém řešit a u žáka dochází k závažnému zanedbávání školní docházky (záškoláctví kvůli hrám) či ohrožení vývoje, škola podává podnět na **OSPOD MěÚ Česká Lípa**.

6. 10. PEDIKULÓZA – VŠI

Krok 1: Okamžitá reakce a ochrana soukromí (Izolace)

Identifikace: Pokud pedagog (nejčastěji na 1. stupni) pojme podezření (žák se intenzivně škrábe ve hlavě, jsou viditelní paraziti), **nikdy neprovádí plošnou kontrolu hlav celé třídy** (pedagog k tomu nemá zdravotní kvalifikaci a hrozí přenos na další děti).

Ochrana důstojnosti: Učitel žáka diskrétně, bez komentářů před ostatními spolužáky, odvede z kolektivu.

Bezpečná izolace: Žák je umístěn do klidové místnosti (např. marodka, kabinet TU, zázemí ŠPP) pod dohled dospělé osoby, aby se zamezilo dalšímu těsnému kontaktu s dětmi.

Krok 2: Bezodkladné vyrozumění zákonných zástupců

Třídní učitel nebo pracovník ŠPP **okamžitě telefonicky kontaktuje rodiče žáka**.

Rodič je vyzván, aby si dítě **co nejdříve ze školy vyzvedl** a provedl nezbytné odvšivení.

Při předání dítěte obdrží rodič informační leták (vycházející z doporučení krajské hygienické stanice) o správném postupu likvidace vší a hnid.

Krok 3: Informování ostatních rodičů (Anonymní varování)

Škola má povinnost chránit zdraví ostatních dětí, proto TU neprodleně rozešle varovné upozornění **všem rodičům žáků dané třídy** (např. přes Bakaláře/Edookit).

Krok 4: Návrat žáka do školy a podmínky pro přijetí

Podle legislativy je **zbavit dítě vší výhradní povinností rodičů**, nikoliv školy.

Žák se smí vrátit do vyučování až tehdy, **kdy je zcela odvšiven** (vlasy čisté, bez živých parazitů a bez živých hnid).

Pokud žák přijde do školy a při letmém pohledu jsou ve vlasech stále patrné živé vši, škola ho **nesmí do kolektivu přijmout** a opakuje se Krok 1 a 2. Pokud se situace opakuje, může škola požadovat potvrzení od dětského lékaře, že je dítě zdravé.

Krok 5: Postup při chronickém zanedbávání a nespolupráci rodičů

Pokud rodiče situaci dlouhodobě ignorují, posílají dítě do školy opakovaně neodvšivené a dochází k sekundárnímu nakažení ostatních dětí, škola přechází k právním krokům:

Výchovná komise: Ředitel školy svolá schůzku s rodiči za účasti ŠMP.

Hlášení na OSPOD: Pokud rodiče ani po urgencích nekonají, škola situaci kvalifikuje jako zanedbávání péče o dítě (syndrom CAN – složka zanedbávání) a **podává podnět na OSPOD MěÚ Česká Lípa**.

6. 11. PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Krok 1: Identifikace varovných signálů (Čeho si všímat)

Pedagogičtí pracovníci (zejména třídní učitelé a vychovatelé ve školní družině/jídelně) dlouhodobě sledují tyto specifické signály:

Chování v jídelně: Žák systematicky vynechává obědy, rýpe se v jídle, schovává jídlo do ubrousků, dělí stravu na mikroskopické kousky, extrémně dlouho žvýká nebo bezprostředně po jídle pravidelně odchází na toaletu (podezření na zvracení).

Změna vzhledu a odívání: Rychlý váhový úbytek, nápadně unavený výraz, nezdravá barva pleti, lámavost vlasů. Žák se začíná oblékat do nadměrně volného, pytlovitého oblečení, kterým maskuje postavu.

Změny v psychice a chování: Extrémní perfekcionismus ve školní práci, zvýšená úzkostnost, odmítání cvičení v tělesné výchově kvůli nespokojenosti se svým tělem, nebo naopak nezdravá pohybová hyperaktivita (neustálé poskakování, odmítání sedět v klidu).

Krok 2: Interní konzultace a sběr informací

Zákaz veřejného komentování: Žádný pedagog nesmí váhu, vzhled nebo stravovací návyky žáka komentovat před celou třídou (např. *„Ty jsi nám ale vyhubla,“ „Ty dnes zase nic nesníš?“*). To vede k prohloubení problému nebo sociální stigmatizaci.

Předání informací: Učitel, který si změn všiml, předá neprodleně podnět **Školnímu metodikovi prevence (ŠMP)** a výchovnému poradci.

Spolupráce s vedoucí jídelny: ŠMP požádá personál školní jídelny o diskrétní sledování, zda žák skutečně odebírá a konzumuje stravu.

Krok 3: Diskrétní rozhovor se žákem

Rozhovor vede výhradně **ŠMP, školní psycholog nebo třídní učitel**, ke kterému má dítě nejvyšší důvěru.

Vedení rozhovoru: Rozhovor nesmí mít formu výslechu. Nezaměřujeme se primárně na jídlo a váhu, ale na emoce a prožívání žáka (*„Všiml jsem si, že jsi v poslední době hodně unavený, stalo se něco?“*). *Učitel není terapeut a nesmí stanovovat diagnózu, pouze mapuje situaci.*

Krok 4: Krizové jednání se zákonnými zástupci

Vzhledem k věku žáka (1. stupeň) je **klíčový okamžitý kontakt s rodiči**. Rodiče často u takto malých dětí počínající anorexii nevnímají nebo si ji omlouvají „přirozeným vývojem/růstem“.

Výchovná schůzka: ŠMP a TU pozvou rodiče do školy. Předloží jim věcná fakta (záznamy o chování v jídelně, únavu při vyučování, změny nálad).

Doporučení odborníků: Škola rodičům důrazně doporučí návštěvu praktického dětského lékaře (pediatra) za účelem somatického vyšetření a předá kontakty na specializovaná pracoviště (např. Centrum pro léčbu poruch příjmu potravy, Organizace Anabell poskytující podporu rodinám).

Krok 5: Režimová opatření ve škole (Individuální nastavení)

Pokud se u žáka potvrdí diagnóza PPP a je v ambulantní péči lékařů, škola ve spolupráci s rodiči a lékařem nastaví bezpečné podmínky pro setrvání žáka ve výuce:

Úleva z tělesné výchovy: Na základě doporučení lékaře je žák zcela nebo částečně osvobozen z hodin TV (zákaz nadměrného energetického výdeje a srovnávání těl v šatnách).

Dohled nad stravou: Škola po dohodě s rodiči může umožnit specifický režim svačin/obědů (např. dohled asistenta pedagoga nebo TU, že dítě svačinu nevyhodilo, ale bez nátlaku a stresování).

Zákaz vážení: V rámci školy (v TV či při preventivních prohlídkách) je **přísně zakázáno plošné vážení dětí** a počítání BMI před ostatními spolužáky.

Krok 6: Postup při ohrožení života a nespolupráci rodiny

Akutní kolaps: Pokud u žáka dojde k somatickému kolapsu během výuky (mdloby z podvýživy/dehydratace), škola okamžitě volá Zdravotnickou záchrannou službu (155) a informuje rodiče.

Selhání péče rodiny: Pokud rodiče odmítají situaci řešit, nechtějí s dítětem navštívit lékaře, přestože dítě viditelně drasticky chřadne a je ohroženo na zdraví a životě, škola situaci klasifikuje jako formu zanedbávání péče o dítě (syndrom CAN). Vedení školy **podává neodkladný podnět na OSPOD MěÚ Česká Lípa**.

7. ZÁSADY PŘÍSTUPU K DĚTEM S PAS

Charakteristika poruch autistického spektra

Poruchy autistického spektra (dále jen „PAS“) jsou skupinou poruch, které se diagnostikují na základě projevů chování. V současné době hovoříme souhrnně o poruchách autistického spektra a rozlišujeme je podle míry podpory, kterou jedinci potřebují. Nově jsou východiskem také klasifikace stupně postižení intelektu a funkční komunikace (dětský autismus, atypický autismus, Rettův syndrom, Aspergerův syndrom, jiné pervazivní vývojové poruchy, pervazivní vývojová porucha nespecifikovaná (10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí).

Zásady přístupu při výchově a vzdělávání žáků s PAS

1. Zásada přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti
2. Zásada strukturování pracovního dne a činností
3. Zásada jasné a konkrétní motivace
4. Zásada klidného a empatického přístupu
5. Zásada dodržování časové souslednosti úkolů
6. Zásada vyšší míry vizuální podpory
7. Zásada posilující koncentraci pozornosti
8. Zásada srozumitelného nastavování sociálně komunikačních pravidel a zvládání situací, které vyžadují praktickou zkušenost
9. Zásada střídání pracovních činností a odpočinku

Do školy poprvé přichází žák s PAS

Informace – seznámení učitelů, dalších pedagogických pracovníků školy s problematikou poruch autistického spektra v celé její šíři.

Rodina – vhodné je navázat úzkou spolupráci s rodinou žáka s PAS ještě před zahájením vzdělávání žáka (zaměřit se např. na charakteristiku žáka; jeho silné a slabé stránky; specifika v chování; dosavadní průběh vzdělávání; poradenskou podporu v ŠPZ), nastavit spolupráci a průběh péče o žáka s PAS (např. pravidelný kontakt s rodinou; výměna informací o práci se žákem ve škole a v domácím prostředí; snaha o jednotný přístup; využívání stejných metod). Prostředí školy – po dohodě se zákonnými zástupci žáka stanovujeme postup, jak seznámit spolužáky a další pracovníky školy se specifiky žáka. Je důležité podávat srozumitelné a konkrétní informace k danému žákovi s PAS, ne pouze obecné. Je vhodné zařadit programy práce se třídou, které umožní lepší seznámení se žáků třídy navzájem.

Doporučení ŠPZ – naplňování doporučení uvedených v Doporučení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Spolupráce se školským poradenským zařízením, spoluúčast při průběžném vyhodnocování poskytování podpůrných opatření.

Koordinátoři PAS – v každém kraji působí krajský koordinátor péče o žáky s PAS v oblasti školství, který má přehled o poskytovaných službách a možnostech podpory pro tyto žáky v daném kraji. Seznam koordinátorů je uveřejněn na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy či Národního ústavu pro vzdělávání.

Respekt k individualitě – úkolem školy je respektovat specifika každého žáka a zajistit průběh vzdělávání v souladu se vzdělávacími potřebami žáka, současně vytvářet stabilní, vstřícné prostředí, ve kterém se budou všichni žáci cítit bezpečně.

Komunikace – podporovat rozvoj verbální i neverbální komunikace. Většina žáků s PAS má významné deficity v komunikaci. Neverbální komunikace nemusí být čitelná, žáci s PAS mohou mít i osobitý komunikační styl. Pro žáky s PAS může být obtížné porozumění zejména nejednoznačným otázkám, složitým a dlouhým souvětím, ironii, sarkasmu, nadsázce. Řada žáků s PAS využívá i různé systémy znakování. • Předvídatelnost – pro některé žáky s PAS jsou důležitá konkrétní, přesná sdělení (např. co; kdy; kde; jak; v jakém pořadí). Pro většinu

žáků s PAS je nezbytné informace spojovat s vizualizací. • Motivace – žák s PAS musí rozumět smyslu vykonávané činnosti. Důležité je stanovit individuální motivaci pro konkrétního žáka a následně ji ve spojení s realizovanými činnostmi pozitivně posilovat, propojovat i se systémem odměn.

Tolerantní a empatický přístup – porucha autistického spektra může způsobit nestandardní projevy v chování, které je třeba brát na vědomí a přehnaně na ně neupozorňovat. Znevýhodnění není důvodem k bezbřehé akceptaci všech projevů chování žáka. Je třeba definovat projevy chování, které se budou v rámci školy tolerovat, vzhledem k tomu, že vyplývají z podstaty PAS. Důležité je předcházení vzniku nežádoucího chování a nastavení intervenčního postupu.

Desatero komunikace se žákem s PAS ve škole

1. Zohlednit zkušenosti zákonného zástupce a nejbližšího okolí žáka s PAS – pro nastavení přístupu a komunikace se žákem v průběhu jeho vzdělávání je velmi důležité vycházet ze zkušeností jedinců z nejbližšího okolí žáka (např. zákonných zástupců žáka, rodinných příslušníků).
2. Respektovat specifika v navazování a udržení očního kontaktu – u žáků s PAS může být oční kontakt vyhýbavý či ulpívavý, pro některé žáky s PAS je důležitější obsah sdělení než udržování očního kontaktu. Žáka s PAS může rozrušit i vzdálený oční kontakt – při současném hovoru pedagoga s jinou osobou.
3. Dodržovat osobní zónu jedince – pro některé žáky s PAS je obtížné zachovat během konverzace přiměřenou vzdálenost od komunikačního partnera. Žáci s PAS často nejsou schopni vyhodnotit, nakolik vstupují do jeho osobní zóny (lze využít vizualizace např. pomocí položeného archu papíru na podlaze – „podsedák“ při sezení na koberci). Dodržování osobní zóny by mělo být oboustranné. V případě potřeby je možné žáka s PAS navést k udržení osobní zóny. U senzoricky citlivých jedinců je potřeba přihlédnout k jejich specifikům (např. doteky; intenzita hlasu).
4. Vzít v úvahu případné zvláštnosti v řeči – např. zvýšené či snížené tempo řeči, hlasitost, zvláštní vyjadřování, specifika v intonaci, echolálie, verbalizace. U některých žáků expresivní řeč zcela chybí nebo ji funkčně nevyužívají.
5. Neodsuzovat způsob komunikace upřednostňovaný žákem a nestandardní projevy chování – např. motorický neklid; nepřiměřená gestikulace; grimasování; nezdvořilost (např. nepozdraví; nepoděkuje); nevhodné komentování určitých skutečností; používání vulgarismů.

Nastavte žákovi s PAS jasné hranice a vysvětlete, proč a v jakých situacích je určité chování akceptováno, či nikoliv. Nevhodné chování žáka s PAS klidným hlasem, gestem odmítněte.
6. Mluvit přiměřeně hlasitě, konkrétně, jednoznačně, stručně, zachovávat klidný tón – pro žáka s PAS je důležité vědět CO, JAK, KDE, KDY, KDO a PROČ. Problematické může být používání ironie, dvojsmyslů či jazykových hříček v komunikaci. Mnozí žáci s PAS jim nerozumí nebo je chápou doslovně, což vede k neočekávaným reakcím. Neměli bychom také dávat najevo překvapení z odlišného způsobu myšlení.
7. Podle potřeby usměrňovat průběh konverzace – seznámit žáka s průběhem konverzace, vysvětlit mu, co je jejím hlavním tématem. Žáci s PAS mají tendenci odbíhat od tématu hovoru ke svým oblíbeným tématům, ulpívat na detailech. Pokud má žák s PAS nutkavou potřebu nadále hovořit, je třeba vymezit čas pro jeho sdělení, poté se vrátit zpět k původnímu tématu.
8. Zeptat se, pokud nerozumíte obsahu sděleného – taktně se žáka s PAS doptejte, pokud nevíte, co chtěl sdělit. Nehovořte o žákovi s PAS před ním, ale obracejte se přímo na něj.
9. V případě obtíží s porozuměním využívat vizuální podporu – u některých žáků s PAS se setkáváme s významnými problémy v porozumění řeči. V takovém případě je dobré využívat vizuální podporu, např. obrázky, grafy, symboly, piktogramy, sociální příběh, časový plán. 10. Shrnutí a adresnost sdělovaného obsahu, zdůraznění důležitých bodů – někteří žáci s PAS obtížně rozlišují podstatné informace od nepodstatných. Příliš mnoho informací je může zahltit a nemusí vést k pochopení. Při nepochopení frontálních instrukcí je u některých žáků potřeba sdělení směřovat konkrétně k jejich osobě a ověřit si, zda žák správně porozuměl sdělení.

Ředitelem školy pověřený pedagogický pracovník – školní metodik prevence, výchovný poradce zodpovídá za spolupráci se školským poradenským zařízením, v jehož péči je daný žák s PAS.
- seznámí pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, kteří budou se žákem v kontaktu (např. při výuce; v družině; při odborném výcviku; v tělocvičně; ve školní jídelně), s obecnými specifiky žáka s PAS, se specifiky v chování a komunikaci, dále se zásadními a podstatnými informacemi o individuálních zvláštnostech a potřebách daného žáka.
- zajistí ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm a pracovníkem školského poradenského zařízení, který se problematikou PAS zabývá, besedy a osvětu pro pedagogy i žáky školy a jejich zákonné zástupce takovou formou, která je seznámí se specifiky žáků s PAS v celé šíři, pokud je to možné, včetně pohledu odborníků, jako jsou psycholog, psychiatr, neurolog apod.

- pověřený pedagogický pracovník úzce spolupracuje s třídním učitelem žáka, asistentem pedagoga a školním metodikem prevence.

Třídní učitel – úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a pravidelně je kontaktuje ve snaze zajištění optimální podpory pro vzdělávání žáka. Neprodleně informuje zákonné zástupce žáka a pověřeného pracovníka školy o změnách v chování, změnách aktuálního zdravotního stavu, projevech problémového chování žáka, o plánovaných nebo náhlých změnách ve školním prostředí.

- v případě potřeby a po dohodě se zákonným zástupcem spolupracuje s lékařskými specialisty, v jejichž péči je žák s PAS veden – především praktickým lékařem pro děti a dorost, dětským psychiatrem, případně dětským klinickým psychologem.

Pedagogický pracovník – při práci s třídním kolektivem vždy zohledňuje věk, schopnosti žáků a sociálně psychologické jevy, které se u žáků ve třídě vyskytují. Způsobem přiměřeným věku a schopnostem jednotlivých žáků formou nejrůznějších metod rozvíjí schopnost diskutovat, pracovat v týmu a respektovat ostatní, uvědomovat si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty a snášenlivosti.

Spolupráce škola – zákonný zástupce žáka – odborní pracovníci

Zajištění bezpečnosti a zdraví – krizový plán v případě agresivního chování žáka:

- snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod žáka s PAS × ostatních žáků ze třídy), na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem (v případě, že žák reaguje negativně, nekomunikujeme s ním), popisujeme situaci, snažíme se ho uklidnit, odstraníme z žákova dosahu nebezpečné předměty.
- přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého.
- stále se snažíme žáka verbálně uklidnit.
- pokud afekt stále trvá, udržujeme bezpečný odstup, hlídáme, aby si žák neublížil, zajišťujeme prostor (např. u oken), verbálně ho uklidňujeme a čekáme na pomoc dalšího dospělého.
- kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám.

8. DOKUMENTACE

Dokumentace o aktivitách v rámci ŠPP bude vedena průběžně, snaha využít mezi žáky dotazníky, testy. ŠPP byl vypracován na základě metodických pokynů MŠMT: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních. Do ŠPP mohou pedagogové nahlížet i během školního roku (výňatek na webu školy nebo tištěný ŠPP ve sborovně).

_____

Mgr. Johana Římánková,
metodička prevence rizikového chování

HODNOCENÍ ŠKOLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU 2025/26

Škola: Základní a mateřská škola Žandov, Kostelní 200, 471 07
Školní MP: Mgr. Johana Římánková
Počet žáků: 89

A. Aktivity pro žáky

1. ve výuce: skupinové práce, tematické práce, projektové vyučování, diskusní kroužky, badatelské pokusy, environmentální výchova
2. jednorázové tematické aktivity
3. specifická primární prevence – řešení výchovných problémů, řešení SPU – dyslexie, logopedie, vypracování IVP
4. volnočasové aktivity
5. projekty

B. Jakým způsobem je ŠPP realizován

● třídnické hodiny
● osvětový materiál – nástěnka
● besedy
● školní akce, divadelní představení, besedy, přednášky, tradice
● projekty
● pravidelné páteční setkávání s metodikem prevence

C: Školní metodik prevence (ŠMP) spolupracuje s	ano	ne
● výchovným poradcem	*	
● třídními učiteli	*	
● vedením školy	*	
● ostatními, i nepedagogickými pracovníky školy	*	
● školním logopedem		*
● speciálním pedagogem	*	
● je ŠMP současně výchovný poradce?		*

D: Podmínky pro výkon funkce ŠMP má	ano	ne
● k dispozici odbornou literaturu	*	
● přístup k vyhláškám MŠMT	*	
● přístup k PC	*	
● přístup k internetu	*	
● podporu vedení školy k dalšímu vzdělávání	*	
● možnost předávat informace pedagogickému sboru (jednou za měsíc)	*	
	ano	ne

E. ŠMP se přímo účastní

● mapování rizikového chování na škole	*	
● řešení rizikového chování jevů na škole	*	
● spolupráce s odbornými zařízeními	*	
● jednání s rodiči	*	
● spolupráce s okresním metodikem	*	
● spolupráce s psychologem ze SVP	*	

F. Evidence sociálně-patologických jevů na škole:

	Ano	Ne	Počet případů
návykové látky: kouření, alkohol, marihuana, pervitin, heroin		*	
záškoláctví	*		2
šikana/výchovné problémy	*		15
gambling	*		3
kriminalita	*		1
rasismus		*	
vandalismus	*		4
Sebepoškozování/sebevražedné sklony	*		2
Syndrom CAN		*	

G. Využití specializovaných pracovišť:

využíváme:	ano	ne
PPP	*	
SVP	*	
Policie ČR	*	
Městská policie	*	
SPC	*	
Orgány státní správy	*	
Odborníci, specialisté	*	

Hodnocení hlavních cílů ŠPP ZŠ ŽANDOV 2025/26

1. Spolupráce s rodiči – prostřednictvím akcí pro rodiče s dětmi

Proběhly společné celoškolní akce:

- Společné seznámení, přivítání se s dětmi i rodiči ze všech tříd na zahradě školy
- Společná víkendová sportovní akce s dětmi i rodiči – Novoroční turnaj
- Společný výlet s dětmi i rodiči do přírody – Mokřady v Jablonném
- Společná kulturní akce s dětmi i rodiči – Děti z Bullerbynu
- Přespávání ve škole s občerstvením od rodičů
- Rozloučení s 5. třídou – na školní zahradě

Celoškolní charitativní akce

- Nadační fond Sidus na podporu nemocným dětem
- Český den proti rakovině – prodej kytiček
- Sdružení TULIPAN z. s.
- Alzheimer centrum v České Lípě
- Ježíškova vnoučata
- Domov důchodců Sloup v Čechách, p.o.
- Mateřské centrum Slůně Česká Lípa
- Česko zpívá koledy s Českým rozhlasem a Deníkem

Družinové projekty

- Soutěž o nejhezčí podzimní a jarní dekoraci – společný projekt s rodiči
- Ukliďme Česko – na podzim i na jaře

2. Spolupráce se ZUŠ

- Přivítání na začátku školního roku
- Příprava Morany, vystoupení – loučení se zimou
- Účast na výchovném koncertě
- Keramická dílna
- Zpívání v kostele s Vojtou Nedvědem

3. Spolupráce s MÚ Žandov

- Vítání občánků
- Návštěvy městské knihovny
- Zdobení vánočního stromečku na náměstí v Žandově
- Zpívání v Brava, Sauer, FEW
- Cestovatelská expedice Kouzelná planeta
- Pasování na čtenáře v 1. třídě s knihovnou Žandov
- Výzdoba Morany na MÚ
- Pečení občerstvení na oslavy Morany
- Účast na setkání se seniory města Žandov
- Účast a vystoupení na Svatoantonínské pouti

4. Sociometrické šetření

- Ve třídách – Duchové a Moje nebe
- Screening ve 2.třídě – PPP Česká Lípa

5. Spolupráce se SVP Česká Lípa

- Spolupráce s PhDr. Zdeňkou Průchovou

6. Spolupráce se PPP Česká Lípa

- Spolupráce s Mgr. Dana Horynová

7. Spolupráce s Velký vůz Sever

- Konzultace s Mgr. Filipem Hajnou a Janou Bergrovou – dětskou psycholožkou

8. Spolupráce se záchrannými složkami

- Proškolení všech dětí 1. pomoci
- Návštěva hasičského sboru a policie ČR

9. Projekty realizované ve školním roce 2025/26

- Šablony – OP JAK
- Ovoce do škol a mléčný program
- Recyklohraní

Zájmové kroužky – taneční, logopedie, florbalový, sportovní hry, doučování

10. Charitativní akce

- Prodávání kytiček pro Český den proti rakovině
- Prodávání magnetů pro Fond Sidus
- Společné zpívání koled pro Český rozhlas a Deník
- Účast na celonárodním projektu Ježíškova vnoučata
- Spolupráce s Sdružení TULIPAN z. s.
- Alzheimer centrum v České Lípě
- Domov důchodců Sloup v Čechách, p. o.

11. Realizace ročních projektů

- Běh Žandovem
- Lehkoatletický čtyřboj
- Novoroční turnaj
- Přehazovaná všech tříd s učiteli
- Mikuláš
- Halloween
- Vánoce
- Velikonoční týden
- Čarodějnice
- Den dětí
- Škola v přírodě
- Ukliďme Česko
- Ocenění dětí, které sbíraly sběr
- Rozloučení s žáky 5. třídy

12. Výchovně-vzdělávací besedy, sportovní a jiné akce

- Běh Žandovem
- Projekt s dravými ptáky
- Vánoční besídky
- Florbalový turnaj
- Futsalový turnaj
- Logická olympiáda
- Matematický klokan
- CITY RUN

- Planetárium Liberec
- Pravidelné třídnické hodiny
- Školní výlety
- Angličtina s rodilými mluvčími
- Přehazovaná všech tříd s učiteli
- Beseda s historikem panem Řezáčem
- Dopravní hřiště
- Tonda Obal na cestách
- Den bez aktovek
- Černobílý den
- Aprílový den
- Valentýnský den
- Den se zvířátky
- Den s Večerníčkem
- Spaní ve škole
- Vojenská výstava z 2. světové války v Horní Polici
- Plavecký výcvik v 2. a 3. třídě
- Škola v přírodě v Poslově Mlýně
- Mikulášská nadílka ve všech třídách
- Návštěva Jiráskova divadla – Děti z Bullerbynu
- Literární soutěže
- Divadelní představení na divadelním festivalu škol
- Hudební představení v tělocvičně – Husiti
- Společná snídaně v trávě na zahradě školy
- Den otevřených dveří
- Atletický čtyřboj
- Výchovný koncert ZUŠ
- Společná návštěva koupaliště
- O pohár Máchova kraje
- Lesní pedagogika
- Zahradní slavnost 5. třídy
- Stanování na školní zahradě

13. Přípravka pro rodiče předškoláků

- Setkávání předškoláků na přípravných odpoledních hodinách ve škole
- Návštěva předškoláků při výuce ve škole
- Seznámení třídní učitelky na rozloučení ve školce

– Třídní schůzka pro rodiče předškoláků – seznámení se školou a budoucí paní učitelkou

14. Rodiče a široká veřejnost

- Informace na webových stránkách školy
- Informace na facebookových stránkách školy, které jsou velmi navštěvované a velmi živé
- Komunikace s rodiči probíhá přes aplikaci Bakaláři
- Komunikace mezi zaměstnanci probíhá přes aplikaci Teams

15. Zvyšování odbornosti pedagogů

Pravidelné supervize učitelského sboru

Školení – Hry do třídnických hodin

K dispozici složka metodika prevence na Teams

- Náměty na hry do třídnických hodin
- Sebehodnotící materiály
- Online knihy

Předplatné časopisu Prevence

Kniha - Třídnické hodiny – Kristýna Kapounková – Grada

Kniha – Aby škola neškodila – Robert Čapek, Štěpánka Cimplová – Edika

Nové karty – Klima třídy – Maják

16. Realizované preventivní programy

Prevence se psy – kontakt s cizími zvířaty

Záchranné složky na ŠVP – hasiči a policie

Šikana a sebeobrana na ŠVP s D. Křížem

2. třída – MP Edu – Buď fit

3. třída – MP Edu – Z housenky motýlem

4. třída – MP Edu – Jsi on-line

5. třída – MP Edu – Jsi on-line

Nepravidelné intervenční třídnické hodiny v 1. a 2. třídě metodikem prevence

Pravidelné první pátky v měsíci Růstové kruhy – odpoledne s metodikem

Nové relaxační zóny na chodbách školy

17. Školení metodika prevence

- Pravidelné supervize pro školní metodiky prevence – Metodikem v klidu – Madio, z. s.
- Supervizní setkávání okresních metodiků prevence – workshop PPP Česká Lípa
- Inspiromat – workshop SVP Česká Lípa
- Setkání okresních MP v České Lípě
- Seminář Namouduši SVP Česká Lípa
- Krajská konference Duševní zdraví MP v Liberci – Maják o.p.s
- Jak pracovat s emočními kartami a Třídní klima – Maják o.p.s.
- Webinář – Školní preventivní program v praxi – JSNS
- Třídnické hodiny – Jules a Jim
- Vše o školním hodnocení – Líný učitel
- Konference primární prevence KÚ LBC – Krizové plány
- Informační webinář pro oblastní metodiky prevence – JSNS

V Žandově dne 1. 9. 2026

Mgr. Johana Římánková
školní metodička prevence